

Một số giải pháp phát triển du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

LÊ THANH SƠN*

Tóm tắt

Bài viết nêu lên tiềm năng, lợi thế du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu, từ đó khái quát thành tựu đạt được và một số hạn chế trong quá trình phát triển du lịch của Tỉnh. Qua đó, tác giả đưa ra những giải pháp đồng bộ nhằm thu hút hơn nữa du khách, phát triển bền vững du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu trong thời gian tới.

Từ khóa: Bà Rịa - Vũng Tàu, du lịch, du khách

Summary

The article clarifies potentials and advantages of Ba Ria - Vung Tau's tourism, and then points out achievements and shortcomings in the process of local tourism development. Afterwards, some coordinated solutions are suggested to attract more visitors and boost Ba Ria - Vung Tau's tourism sustainably in the near future.

Keywords: Ba Ria - Vung Tau, tourism, visitors

GIỚI THIỆU

Với 3 mặt giáp biển, khí hậu điều hòa ấm áp quanh năm, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu được thiên nhiên ban tặng lợi thế đặc biệt để trở thành một “thiên đường du lịch”. Mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh đến năm 2020 cũng xác định nhiệm vụ xây dựng du lịch trở thành ngành kinh tế trọng điểm. Với những cơ hội như vậy, việc tìm ra giải pháp cụ thể để thu hút khách du lịch một cách bền vững là điều mà các cấp, các ngành của Tỉnh cần triển khai nhanh chóng và có hiệu quả hơn nữa.

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH

Bà Rịa - Vũng Tàu là tỉnh có khí hậu khá ổn định, không có mùa đông và ít bão, lợi thế hơn hẳn so với các tỉnh ven biển miền Bắc và miền Trung trong phát triển du lịch biển.

Tỉnh cũng có bờ biển dài 305,4 km với khoảng 156 km có bãi cát thoải, nước xanh, có thể sử dụng làm bãi tắm và hình thành các resort cao cấp kết hợp các loại hình du lịch thể thao biển; Côn Đảo là một huyện đảo thuộc Tỉnh với hệ thống 16 hòn đảo lớn nhỏ nằm sát đường hàng hải quốc tế từ châu Âu sang châu Á tạo cho Bà Rịa - Vũng Tàu tiềm năng du lịch biển phong phú. Hệ sinh thái biển và ven biển khá độc đáo, đa dạng ở Khu bảo tồn thiên nhiên Bình Châu - Phước Bửu và

Vườn Quốc gia Côn Đảo với nhiều loài hải sản đặc sắc thích hợp cho các loại hình du lịch khám phá đại dương.

Di tích lịch sử, văn hóa của Bà Rịa - Vũng Tàu đa dạng và chịu ảnh hưởng những mức độ khác nhau của các nền văn hóa lâu đời gắn với biển: Đông Sơn, Sa Huỳnh, Đồng Nai. Một phần trong số các di tích lịch sử, văn hóa đều có khả năng khai thác phục vụ du lịch. Các lễ hội dân gian mang đậm dấu ấn văn hóa truyền thống của người dân vùng biển cũng đã và đang được duy trì, phát triển thành các lễ hội văn hóa, du lịch, hàng năm thu hút rất đông du khách về hành hương, tế lễ, như: Lễ hội Nghinh rước Cá ông (đình thần Thắng Tam), Lễ Cô (Dinh Cô Long Hải), Vía ông, Trùng Cửu (Đạo ông Trần).

Ngoài ra, các món ăn đặc sản biển của Bà Rịa - Vũng Tàu cũng khá phong phú, đặc sắc, được chế biến tinh tế, đáp ứng nhu cầu thưởng thức cho mọi đối tượng khách du lịch.

Nhằm tận dụng, phát huy tối đa những lợi thế đó, trong những năm qua, Chính phủ đã quan tâm, tạo nhiều cơ chế, chính sách thông thoáng để phát triển du lịch cho Tỉnh. Theo đó, hàng loạt các văn bản

* ThS., Hải đoàn 129 Hải quân | Email: cafevungtau@gmail.com

Ngày nhận bài: 19/11/2016; Ngày phản biện: 15/12/2016; Ngày duyệt đăng: 16/12/2016

đã được ban hành, như: Quyết định số 200/2001/QĐ-TTg, ngày 28/12/2001 về việc phê duyệt quy hoạch tổng thể bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Khu di tích lịch sử Côn Đảo, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu; Quyết định số 32/2013/QĐ-TTg, ngày 22/02/2013 về việc phê duyệt về một số cơ chế chính sách ưu đãi đối với địa bàn Côn Đảo, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu... đã có tác động rất lớn đến hoạt động của ngành du lịch của Tỉnh.

Thực hiện các quyết định của Thủ tướng Chính phủ, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu cũng đã ban hành: Quyết định số 3013/QĐ-UBND, ngày 29/08/2012 về ban hành kế hoạch hành động của UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu từ nay đến năm 2020 thực hiện Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến 2030; Quyết định số 10/2010/QĐ-UBND, ngày 15/03/2010 về ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TU, ngày 21/10/2009 của Tỉnh ủy Bà Rịa - Vũng Tàu về xây dựng và phát triển Côn Đảo đến năm 2015, có tính đến năm 2020; Quyết định số 865/QĐ-UBND, ngày 24/04/2015 ban hành kế hoạch hành động của UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thực hiện Nghị quyết số 92/NQ-CP, ngày 08/12/2014 của Chính phủ về một số giải pháp đẩy mạnh phát triển du lịch Việt Nam trong thời kỳ mới.

Nhận thức được những tiềm năng và thế mạnh đó, du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu được xem là một trong những ngành kinh tế mũi nhọn, tạo bước đột phá trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh hiện nay. Chính vì vậy, Tỉnh đã chú trọng tới phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch cũng như hệ thống nhân lực nhằm phục vụ ngày càng tốt hơn nữa cho du khách. Theo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, tính đến hết tháng 06/2016, toàn Tỉnh đã có 255 cơ sở lưu trú với 9.265 phòng (trong đó có 4 khách sạn 5 sao với 1.463 phòng), chưa kể khoảng hơn 5.000 nhà nghỉ, khách sạn mini. Nhìn chung, hệ thống khách sạn ở Bà Rịa - Vũng Tàu đã đáp ứng nhu cầu về số lượng, chất lượng phục vụ ở các cơ sở lưu trú khá tốt, đáp ứng được yêu cầu của du khách.

Bên cạnh đó, nhân lực du lịch cũng phát triển nhanh chóng trong thời gian qua, đóng góp trực tiếp trong việc xây dựng hình ảnh Bà Rịa - Vũng Tàu trong mắt du khách quốc tế. Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bà

Rịa - Vũng Tàu, tính đến hết tháng 06/2016, lao động trong ngành du lịch có khoảng 9.363 người.

Nhờ vậy, trong những năm qua, du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu đã có những bước phát triển khá. Từ năm 2011 đến năm 2015, tốc độ tăng trưởng khách du lịch của địa phương này là 12,6%/năm, doanh thu ngành du lịch tăng ổn định khoảng 15,3%/năm. Năm 2015, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã đón tiếp và phục vụ trên 15,2 triệu lượt khách du lịch. Tuy nhiên, tổng doanh thu từ dịch vụ lưu trú và du lịch lữ hành chỉ vào khoảng 2.100 tỷ đồng. Riêng trong 6 tháng đầu năm 2016, toàn Tỉnh đã đón khoảng 9,477 triệu lượt khách với doanh thu tương ứng đạt 1.295,283 tỷ đồng.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu cũng đang gặp nhiều khó khăn và thách thức, như:

Một là, Tỉnh còn thiếu những loại hình sản phẩm du lịch đặc sắc, các khu du lịch, resort trên địa bàn Tỉnh thiếu hẳn các dịch vụ phụ trợ, chưa có khả năng hấp dẫn và thu hút khách du lịch thêm thời gian ở lại. Từ nhiều năm qua, du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu chưa xây dựng được sản phẩm mới, ngoài dịch vụ tắm suối nước khoáng nóng, đua chó giải trí và bảo tàng vũ khí cổ. Nhiều du khách nước ngoài ít chọn Bà Rịa - Vũng Tàu làm điểm đến, hoặc nếu có đến cũng chỉ nghỉ lại 1-2 đêm, chứ không lưu trú dài ngày. Ngoài tắm biển, ăn vài món hải sản, tham quan một số di tích, chùa chiền, khách không tìm đâu ra những điểm vui chơi, giải trí, hoặc cũng không kiếm được những món quà lưu niệm mang đặc trưng Bà Rịa - Vũng Tàu.

Hai là, hệ thống cơ sở vật chất hạ tầng kỹ thuật phục vụ cho du lịch còn yếu, thiếu về số lượng và chất lượng, đặc biệt là những trở ngại về giao thông. Nhiều khách quốc tế, nhất là đối tượng du khách cao cấp có mức chi tiêu lớn gấp hàng chục lần so với khách du lịch "bụi", thích du ngoạn vòng quanh thế giới bằng đường biển. Trong khi đó, Bà Rịa - Vũng Tàu có hệ thống hàng chục cảng nước sâu có thể tiếp nhận tàu container trọng tải lớn nhất thế giới, nhưng lại không có cảng biển chuyên dụng cho các tàu du lịch. Để có thể cập cảng biển Bà Rịa - Vũng Tàu, các tàu khách thường phải cập "nhờ" các cảng tổng hợp, thậm chí phải neo tại khu vực vịnh Gành Rái rồi từ đó thuê các tàu hoặc ghe nhỏ chuyển tải du khách vào bờ. Việc khó khăn khi cập cảng đã gây nản lòng cho các hãng tàu đẳng cấp, khiến Bà Rịa - Vũng Tàu mất đi cơ hội đón những tàu du lịch 5 sao với hàng ngàn khách quốc tế mỗi chuyến (H.K, 2015). Còn đường bộ, mặc dù đường cao tốc Long Thành - Dầu Giây đã rút ngắn tối đa khoảng cách không gian và thời gian từ TP. Hồ Chí Minh tới Bà Rịa - Vũng Tàu, nhưng tình trạng kẹt xe, tắc đường vẫn thường xuyên xảy ra khiến du khách thay vì đến các điểm du lịch tại Bà Rịa - Vũng Tàu lại chuyển hướng đi nghỉ mát tại các địa phương khác.

Ba là, chất lượng lao động trong ngành du lịch của Bà Rịa - Vũng Tàu còn thấp, số lao động chưa qua đào tạo vẫn là bộ phận chiếm tỷ trọng lớn nhất. Theo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, tính đến hết tháng 06/2016, toàn Tỉnh có 9.363 lao động trong ngành du

lich. Trong đó chỉ có 47 người có trình độ thạc sĩ, chiếm 0,5%; 1.490 người có trình độ đại học, chiếm 15,9%; cao đẳng là 1.214 người, chiếm 13%; trung cấp là 2.616 người, chiếm 28%; còn lại 42,6% lao động trong ngành chưa được đào tạo chuyên môn nghiệp vụ. Ngoại ngữ cũng đang là rào cản lớn. Đa số hướng dẫn viên còn thiếu kinh nghiệm, thiếu hiểu biết về lịch sử, văn hóa, cũng như khả năng ứng biến, xử lý tình huống, hạn chế về trình độ ngoại ngữ... (Lương Lan, 2016). Dẫn chứng cho thấy, trong tổng số trên 9.300 lao động kể trên, chỉ có khoảng 3.300 người có trình độ ngoại ngữ, trong đó, số người có khả năng giao tiếp thông thạo với khách nước ngoài khoảng 61,2% và cũng chỉ có 112 người có khả năng giao tiếp 2 thứ tiếng. Ngoại ngữ chủ yếu là tiếng Anh, có ít người thành thạo ngoại ngữ khác, như: Nhật, Trung, Pháp, Nga...

Bốn là, hoạt động quảng bá du lịch và xúc tiến thương mại của Tỉnh chưa đa dạng, do đó, hình ảnh và các địa danh du lịch của Tỉnh chưa được du khách trong cả nước và quốc tế biết đến một cách đầy đủ.

ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP

Để phát triển du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu trong thời gian tới, cần tập trung các giải pháp như sau:

Thứ nhất, cần xây dựng một môi trường kinh doanh du lịch “sạch”, lành mạnh, đảm bảo chất lượng và giá cả được niêm yết công khai. Bản thân các doanh nghiệp kinh doanh du lịch phải có phong cách hoạt động chuyên nghiệp chứ không thể cứ áp dụng mãi lối tư duy “tiểu nông” trong kinh doanh du lịch như hiện nay.

Thứ hai, đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch. Ngành du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu cần tạo sự đột phá về sản phẩm du lịch biển dựa trên các khu du lịch tổng hợp mang tầm quốc tế, tạo sự khác biệt và đẳng cấp với các khu du lịch trong khu vực. Cần đa dạng hóa các loại hình dịch vụ du lịch: du lịch sinh thái, du lịch văn hóa, du lịch nghỉ dưỡng. Trong đó, việc sáng tạo những sản phẩm du lịch (lưu niệm, trò chơi, điểm đến) độc đáo, đặc thù là điều cần thiết để tạo sức cạnh tranh mới so với những tỉnh, thành phố khác.

Thứ ba, tăng cường công tác xúc tiến và quảng bá du lịch thông qua các phương tiện thông tin đại chúng để

giới thiệu hình ảnh du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu đến các địa phương trong và ngoài nước. Theo đó, Báo Bà Rịa - Vũng Tàu, Đài Phát thanh - Truyền hình Tỉnh mở các chuyên đề, chuyên mục về du lịch nhằm giới thiệu các di tích, danh lam thắng cảnh, những phong tục, tập quán địa phương, những kỷ lục của tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu... với du khách. Bà Rịa - Vũng Tàu được khách Nga và các nước Đông Âu biết đến là điểm du lịch nghỉ dưỡng lý tưởng. Đây là nguồn khách quan trọng đối với du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu. Vì vậy, Tỉnh cần đẩy mạnh công tác xúc tiến quảng bá đối với thị trường tiềm năng này.

Thứ tư, đẩy mạnh phát triển nhân lực cho hoạt động du lịch. Trong vòng 5 năm tới (2016-2020), ngành du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu sẽ cần khoảng 14.000 lao động đã qua đào tạo để phục vụ. Vì vậy, để khắc phục tình trạng thiếu hụt về nguồn nhân lực trong lĩnh vực du lịch, thời gian tới, ngành du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu cần có nhiều giải pháp, như: tổ chức các lớp đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho lao động ngành du lịch tại các địa phương và doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn Tỉnh. Rà soát tất cả các đối tượng liên quan đến phát triển nhân lực ngành du lịch, từ đó có kế hoạch, chương trình hành động cụ thể nhằm giúp các cơ quan quản lý nâng cao trình độ, giúp các doanh nghiệp có lực lượng lao động trình độ cao, đáp ứng nhu cầu về chất lượng nhân lực ngày càng cao. Để có được đội ngũ nhân lực dồi dào và ngày càng chuyên nghiệp cho ngành du lịch như hiện nay, không chỉ ngành du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu mà các doanh nghiệp du lịch cũng cần chủ động đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao chuyên môn, tay nghề thường xuyên cho người lao động. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (2015). *Quyết định số 865/QĐ-UBND, ngày 24/04/2015 ban hành kế hoạch hành động của UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thực hiện Nghị quyết 92/NQ-CP, ngày 08/12/2014 của Chính phủ về một số giải pháp đẩy mạnh phát triển du lịch Việt Nam trong thời kỳ mới*
2. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (2015). *Báo cáo tổng kết công tác năm 2015 và phương hướng nhiệm vụ năm 2016*
3. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (2016). *Báo cáo tổng kết công tác 6 tháng đầu năm 2016 và phương hướng nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2016*
4. H.K (2015). *Bà Rịa - Vũng Tàu: Loay hoay với sản phẩm du lịch*, truy cập từ <http://enternews.vn/ba-ria-vung-tau-loay-hoay-voi-san-pham-du-lich.html>
5. Lương Lan (2016). *Để du lịch Bà Rịa - Vũng Tàu phát triển xứng tầm*, truy cập từ <http://dangcongsan.vn/the-thao-du-lich/de-du-lich-ba-ria-vung-tau-phat-trien-xung-tam-370280.html>